

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Roman Hošek

Název práce: Odhad rozměru bregma-basion z alternativních rozměrů lebky: využitelnost při odhadu výšky postavy

Vedoucí práce: Patrik Galeta

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cíle práce byly při zadání práce a v rámci obhajoby projektu DP jasně formulovány. V samotné diplomové práci jsou víceméně sledovány. Nemohl bych ale potvrdit, že byly dostatečně naplněny, protože až na jeden z nich nejsou dotaženy do alespoň uspokojivého konce.

1. cíl: Ověřit sílu korelace standardizovaných rozměrů lebky (z Howellsových dat).

Korelace jsou spočítány, ale zřejmě jen v celém souboru najednou, tj. ne uvnitř populací, jak by bylo v prvním kroku analýzy potřebné.

2. cíl: Navrhnout alternativní rozměry lebky, které by korelovaly s rozměrem BBH.

Rozměry jsou definovány, ale otázkou je, zda vhodným způsobem. Problémem je, že Roman při výběru upřednostnil očekávanou velikost korelace s BBH, ale nesledoval praktickou použitelnost rozměru při odhadu BBH. Osobně pochybuji, že alternativní rozměry by bylo možné u lebek se špatnou zachovalostí měřit.

3. cíl: Ověřit korelaci alternativních rozměrů s BBH.

Cíl je naplněn.

4. cíl: Navrhnou regresní rovnice pro odhad BBH z alternativních rozměrů.

Regresní rovnice jsou navrženy, ale chybí jejich adekvátní prezentace. Není jasné, zda je vztah lineární, chybí informace o chybě odhadu, nejsou diskutovány odlehle a vlivné hodnoty, chybí regresní diagnostika.

Samotná formulace cílů je schována v kapitole za několik odstavců z nerelevantním obsahem, který jen nabobtnává text.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Teoretická část výrazně přebývá nad vlastní praktickou prací. V úvodních kapitolách se Roman věnuje dlouze tématům, které sice s tématem práce souvisejí, ale jsou podány v nadbytečném rozsahu. Řada úvodních kapitol působí jako snaha o naplnění rozsahu bez důrazu na obsah. To se týká kapitol:

- Historie kranioetrie: Považuji ji za nadbytečnou. Kromě toho, že BBH je kraniální rozměr, obsah kapitoly s DP nesouvisí. Skutečnost, že se bratranec Charlese Darwina kranioetrii

věnoval nebo nevěnoval nemá pro DP relevanci. Zřejmě by se dalo přehlédnout, že Roman o historii kranioetrie pojednává, ale rozsah 6 stran je na obtíž. Obzvláště v kontrastu s třístránkovým rozsahem Diskuze.

- Růst lebky: Kapitola je výčtem znalostí, které nejsou dobrou přípravou na výběr alternativních rozměrů, u kterých se Roman na ontogenezi odvolává.
- Tafonomie: Nerozumím, proč byla do práce zařazena, navíc v rozsahu 16 stran.

Praktická část je krátká, výsledky jsou prezentovány nedostatečně. O krátké diskuzi jsem již psal. Některé rozměry mají s BBH "značnou" korelaci (okolo 0,8), ale z Diskuze není jasné, jaký by byl efekt na odhad výšky postavy.

Grafické přílohy chybí úplně. Nevidím důvod, proč nebyly např. zařazeny obrázky s nákresem alternativních bodů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Členění kapitol je velmi nezvyklé a domnívám se, že je nestandardní podle jakýkoliv měřítek. Roman se výrazně odchyluje od doporučené osnovy Úvod, Cíle, Materiál, Metody, Výsledky, Diskuze, Závěr. Odchýlení od doporučené struktury by nebylo problémem, kdyby Roman navrhnul logickou alternativu. Pohled na obsah tomu ale nenasvědčuje. Materiál a metody jsou schované v kapitole s názvem "Odhad rozměrů BBH z alternativních rozměrů lebky". V této kapitole jsou navíc popsány materiál a metody, které se vztahují i k dalším cílům práce a těžko by se daly hledat v této kapitole. Nezvyklá je rovněž hlavní kapitola nazvaná "Výpočet". Struktura nasvědčuje, že Roman není seznámen se standardy vědecké práce.

Jazykový projev bych nejtrefněji označil za naivní (vzhledem k očekávanému vědeckému charakteru textu), aniž bych se chtěl Romana jakkoliv dotknout. V práci jsem označil řadu problematických míst. Např. formulace "Půl století po Orfilově studii se výpočtem výšky začne zabývat francouzský patolog..." (str. 11) je vhodná do populárně-vědeckého žánru, ne do vědeckého textu. V kapitole Cíle práce je tvrzení "Poznatky vycházející z teoretické části pocházejí především z monografií a odborných článků věnujících se uvedené problematice. Výčet všech použitých zdrojů je uveden na konci práce v seznamu odborné literatury." (str. 2), které je v DP samozřejmým faktem bez potřeby jej zdůrazňovat a navíc v přísně úsporně psaných Cílech práce je nepatřičná.

Citace jsou do práce vkládány, ale mám trochu pochybnosti, jaká je jejich relevance. Na některých místech citace chybí, i když by měly být obsaženy. Na jiných místech jsou četné, i když mám pocit, že Roman s těmito studii pečlivě nepracoval. Za všechny např. na str. 49 text kapitoly Kranioetrie/Absolutní a relativní míry. V textu je citována řada studií, ale ani jednu práci Drozdová (2004), která má podobno kapitolu zařazenu na str. 25. Srovnáním textů vyjde najevo, že jedna verze je převyprávěním druhé verze. Žádná věta sice není naprosto stejná, ale obsah vět a jejich návaznost jsou totožné. Vzhledem k tomu, že Roman ve svém textu cituje na této straně řadu studií (Bräuer, 1988; Knussmann, 1988, Dirkmaat et al., 1992; Martin et al., 1957; Howells, 1973), považuji za málo pravděpodobné, že by dokázal dodržet strukturu a argumentaci stejnou jako Drozdová (2004) bez toho, aniž by práci Drozdové použil.

V seznamu citací je množství chyb a neúplných údajů. Nesouhlasím ani se stylem sekundárních citací, které Roman používá. Např. cituje práci Orfila, Lesueur (1848) podle práce Zeman, Králík (2012), ale druhou jmenovanou práci v seznamu na samostatném místě neuvádí, i když z ní jistě musel čerpat.

Obrázky v práci chybí. Grafy nejsou podle mého názoru voleny účelně, normálové grafy jsou zbytečné, bodové grafy závislosti BBH a rozměrů chybí.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Vzhledem k tomu, že jsem seznámen s objektivními obtížemi, se kterými se musel Roman během studia vyrovnat, není jednoduché napsat, že práce není dobrá. Ačkoliv si mohu osobně vážit, že Roman vůbec práci odevzdal (což řada jiných i za jednodušších okolností nedokázala), musím konstatovat, že práce nespĺňuje absolutní měřítko, které bych po DP vyžadoval. Text nesleduje

standardní a logickou strukturu, místo toho jakoby jen vyplňoval potřebný rozsah práce. Práce obsahuje nesouvisející kapitoly, metodická část připomíná učebnici statistiky pro inženýry, ne výčet použitých metod. Výsledky jsou prezentovány nedostatečně, důležité prvky regresní analýzy chybí. Intra-observační chyba je prezentována na úrovni jednotlivých lebek, ne rozměrů, jak je potřeba. Navíc si vystačuje s formulací "je vidět, že chyba je malá" aniž by byla podpořena číselným nebo grafickým kritériem. O neadekvátním rozsahu a obsahu Diskuze jsem již psal.

Připomínám, že text práce jsem jako školitel nemohl ovlivnit, protože jsem jej nedostal k nahlédnutí v žádné předběžné verzi. Výsledky jsem nepřepočítával a způsob, jakým k nim Roman došel jsem nemohl sledovat.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

1. Na str. 11 uvádíte, že nebudete metody pro odhad výšky postavy rozdělovat na anatomické a matematické, protože se vzájemně prolínají. Mohl byste toto své stanovisko vysvětlit? V čem vidíte prolínání? Proč si myslíte, že jiní autoři rozdělení na anatomické a matematické metody používají?

2. Z jakého důvodu jste se ve statistické části metod přiklonil k používání statistické literatury a terminologie používané na České zemědělské univerzitě a VŠE a odklonil jste se od jakékoliv učebnice biostatistiky pro sociální nebo biologické obory? Zdála se vám ta druhá nedostatečná, když jste do výkladu Gaussova rozdělení zařadil integrální počet?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Práci doporučuji přepracovat a v této verzi nedoporučuji k obhajobě.

Přes negativní hodnocení DP se domnívám, že práce je v další verzi dobře obhajitelná. A to i se stávajícími daty, i když mám k jejich praktické použitelnosti výhrady. Další verze práce vyžaduje pečlivou editaci, uspořádání do standardní struktury, podrobnou a dlouhodobější spolupráci se školitelem a pře(do)počítání výsledků.

Datum: 26.5.2014

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie